

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی کرمان

دانشکده پزشکی

مرکز آموزشی درمانی شفا

طرح دوره کارورزی (اینترنی) بخش چشم پزشکی

نام گروه: چشم پزشکی	تعداد و نوع واحد: ۱/۵ واحد (کارورزی)
نام بخش: چشم پزشکی	طول مدت دوره: ۱۵ روز
مدیر گروه: دکتر علی شریفی	مسئول کارورزی: دکتر ساناز نایبندی

اهداف کلی دوره

در پایان دوره کارورزی چشم پزشکی، کارورز باید بتواند به عنوان یک پزشک عمومی:

۱. بیماران مبتلا به شکایات و بیماری‌های شایع و اورژانس‌های چشم پزشکی را ارزیابی، معاینه و مدیریت اولیه نماید.
۲. شرح حال کامل چشم پزشکی اخذ کرده و یافته‌های معاینه را به صورت صحیح و استاندارد در پرونده پزشکی ثبت نماید.
۳. در درمانگاه، اورژانس و بخش به عنوان عضوی از تیم درمان مشارکت فعال داشته باشد.
۴. برای بیماران چشم پزشکی اقدامات اولیه تشخیصی و درمانی را انجام داده و موارد نیازمند ارجاع فوری را شناسایی نماید.
۵. نسخه نویسی و ثبت دستورات پزشکی را تحت نظارت رزیدنت و عضو هیئت علمی به صورت صحیح انجام دهد.
۶. در برخورد با بیماران اورژانسی چشم، تصمیم‌گیری مناسب و به موقع داشته باشد.
۷. مسئولیت‌پذیری حرفه‌ای، اخلاق پزشکی، ارتباط مؤثر با بیمار و کار تیمی را در محیط بالینی نشان دهد.
۸. آمادگی لازم برای ایفای نقش پزشک عمومی در مواجهه با بیماران چشم پزشکی را کسب نماید.

اهداف اختصاصی

الف) حیطه شناختی (Knowledge)

کارورز در پایان دوره باید بتواند در خصوص بیماری‌های زیر تشخیص اولیه، اقدامات ضروری، درمان اولیه و اندیکاسیون ارجاع را بیان نماید:

اورژانس‌های چشم‌پزشکی

- کاهش ناگهانی دید
- سوختگی‌های شیمیایی و حرارتی چشم
- جسم خارجی قرنیه و ملتحمه
- پارگی پلک
- خراش و نقص اپی‌تلیوم قرنیه
- کراتیت عفونی
- اندوفتالمیت
- گلوکوم زاویه بسته حاد
- جداشدگی شبکیه
- انسداد شریان یا ورید مرکزی شبکیه
- نوریت اپتیک و نوروپاتی ایسکمیک عصب بینایی
- سلولیت پره‌سپتال و اربیتال
- شکستگی‌های اربیت
- خونریزی رتروبولبار

بیماری‌های شایع چشم

- کاتاراکت
- گلوکوم
- کونژکتیویت‌ها
- خشکی چشم
- ناخنک
- بلفاریت
- هورده‌لولوم و شالازیون
- یووئیت
- رتینوپاتی دیابتی

- دژنراسیون وابسته به سن ماکولا

بیماری‌های کودکان

- آمبلیوپی
- استرابیسم
- انسداد مادرزادی مجرای اشکی

بیماری‌های سیستمیک با تظاهرات چشمی

- دیابت
- پرفشاری خون
- بیماری چشمی تیروئید
- بیماری‌های روماتولوژیک شایع

تصویربرداری و پاراکلینیک

- اندیکاسیون درخواست CT Scan و MRI اربیت
- تفسیر مقدماتی تصاویر در موارد شایع چشم‌پزشکی

ب) حیطه نگرشی (Attitude)

کارورز باید:

۱. در برخورد با بیماران و همراهان، اصول اخلاق پزشکی و رفتار حرفه‌ای را رعایت نماید.
۲. مسئولیت‌پذیری کافی در انجام وظایف محوله از سوی رزیدنت و عضو هیئت علمی داشته باشد.
۳. اهمیت اورژانس‌های چشم‌پزشکی و لزوم مداخله سریع را درک نماید.
۴. در مراقبت از بیماران بستری و سرپایی مشارکت فعال داشته باشد.
۵. نسبت به حفظ محرمانگی اطلاعات بیماران متعهد باشد.
۶. در آموزش بیماران درباره بیماری، درمان و پیگیری‌های لازم مشارکت نماید.
۷. در قالب تیم درمانی همکاری مؤثر با رزیدنت‌ها، پرستاران و اعضای هیئت علمی داشته باشد.
۸. اصول ایمنی بیمار و کنترل عفونت را رعایت نماید.

ج) حیطه مهارتی (Skills)

مهارت‌های بالینی

کارورز باید بتواند:

- شرح حال کامل چشم پزشکی اخذ نماید.
- حدت بینایی را اندازه گیری و ثبت کند.
- معاینه حرکات چشمی را انجام دهد.
- معاینه مردمک ها و تست RAPD را انجام دهد.
- معاینه اولیه سگمان قدامی را انجام دهد.
- معاینه با افتالموسکوپ مستقیم انجام دهد.
- یافته های معاینه را به صورت استاندارد در پرونده ثبت نماید.

مهارت های درمانگاهی

- بیماران مراجعه کننده به درمانگاه را به صورت اولیه ارزیابی نماید.
- تحت نظارت رزیدنت در نسخه نویسی و ثبت دستورات پزشکی مشارکت نماید.
- بیماران قبل و بعد از عمل را ارزیابی و پیگیری نماید.
- آموزش های لازم به بیماران در خصوص داروها و مراقبت های پس از عمل را ارائه دهد.

مهارت های بخش بستری

- شرح حال و معاینه بیماران بستری را انجام دهد.
- پرونده بیماران را تکمیل نماید.
- برگ دستورات پزشکی را تحت نظارت رزیدنت تکمیل کند.
- سیر بیماری و روند درمان بیماران را پیگیری نماید.

مهارت های اورژانس

کارورز باید بتواند:

- بیماران اورژانسی را تریاژ اولیه نماید.
- شست و شوی فوری چشم در سوختگی های شیمیایی را انجام دهد.
- نقص اپی تلیوم قرنیه را با فلورسئین تشخیص دهد.
- جسم خارجی سطحی چشم را شناسایی نماید.
- پارگی اجزاء مختلف چشم را شناسایی نماید، اقدامات اولیه را برای آنها انجام داده و سپس ارجاع نماید.
- موارد مشکوک به گلوکوم حاد، جداسدگی شبکیه، انسداد عروق شبکیه، نوریت اپتیک و اندوفتالمیت را به سرعت تشخیص داده و ارجاع نماید.

مهارت های عملی

کارورز باید بتواند تحت نظارت:

- کار با اسلیت لامپ را انجام دهد.
- فشار چشم را با دستگاه Goldmann مشاهده و در موارد مناسب تحت نظارت رزیدنت، انجام دهد.
- پانسمان چشم را انجام دهد.
- شست و شوی چشم را انجام دهد.
- جسم خارجی سطحی ملتحمه و قرنیه را خارج نماید.
- بیماران کاندید جراحی را از نظر آمادگی قبل از عمل ارزیابی کند.

برنامه آموزشی دوره

آموزش کارورزان عمدتاً به صورت آموزش بالینی و مبتنی بر انجام وظایف حرفه‌ای بالینی انجام می‌شود.

درمانگاه‌های تخصصی و فوق تخصصی

کارورزان موظف‌اند:

- حدت بینایی بیماران را اندازه‌گیری و ثبت نمایند.
- شرح حال اولیه بیماران را اخذ نمایند.
- معاینات اولیه را انجام دهند.
- یافته‌ها را در پرونده ثبت نمایند.
- در نسخه‌نویسی و ثبت دستورات درمانی تحت نظارت مشارکت کنند.
- بیماران قبل از عمل را ارزیابی نمایند و شرح حال و معاینات را تحت نظارت رزیدنت در پرونده ثبت نمایند و دستورات مربوطه را در پرونده بنویسند.

اورژانس چشم

کارورزان موظف‌اند تحت نظارت رزیدنت مقیم اورژانس، در تشخیص، ارزیابی و مدیریت اولیه بیماران مبتلا به:

- سوختگی‌های شیمیایی و حرارتی
- جسم خارجی سطح چشم
- خراش قرنیه
- کاهش ناگهانی دید
- گلوکوم زاویه بسته حاد
- جداشدگی شبکیه
- انسداد عروق شبکیه
- نوریت اپتیک
- سلولیت‌های اربیتال و پره‌سپتال
- شکستگی‌های اربیت

- خونریزی رتروبولبار

مشارکت فعال داشته باشند.

بخش بستری

کارورزان موظفاند:

- اخذ شرح حال، انجام معاینات اولیه و ثبت یافته های بالینی بیماران بستری .
- ارزیابی و آماده سازی بیماران کاندید جراحی و تکمیل پرونده پیش از عمل تحت نظارت رزیدنت .
- ثبت دستورات پزشکی و پیگیری روند درمان بیماران بستری تحت نظارت رزیدنت .
- مشارکت در آموزش بیماران و همراهان درباره مراقبت های قبل و بعد از عمل و نحوه مصرف داروها .
- تنظیم خلاصه پرونده بیماران تحت نظارت رزیدنت یا عضو هیئت علمی .
- ارائه وضعیت بیماران بستری به سطوح بالاتر (رزیدنت و عضو هیئت علمی).

اتاق عمل

کارورزان موظفاند:

- با اندیکاسیون ها و مراحل اعمال جراحی شایع نظیر جراحی کاتاراکت و ناخنک آشنا شوند.
- مراقبت های قبل و بعد از عمل را فراگیرند.
- در آموزش بیماران پس از عمل مشارکت نمایند.

گزارش صبحگاهی (Morning Report)

جلسه گزارش صبحگاهی روزهای سه شنبه از ساعت ۷:۳۰ تا ۸:۱۵ برگزار می شود و حضور تمامی کارورزان الزامی است.

کشیک ها

حضور منظم و به موقع کارورزان در کشیک های موظفی، مطابق برنامه اعلامی گروه آموزشی و ضوابط مصوب دانشکده پزشکی، الزامی است. کارورزان موظفاند در طول کشیک تحت نظارت رزیدنت کشیک در فعالیتهای آموزشی، تشخیصی و درمانی بخش مشارکت فعال داشته باشند. ترک محل کشیک یا تحویل کشیک به فرد بعدی صرفاً با اطلاع و تأیید رزیدنت کشیک مجاز خواهد بود.

جدول برنامه هفتگی اعضای هیئت علمی و محل استقرار کارورزان مطابق برنامه مصوب گروه به پیوست ارائه می شود:

ایام هفته	کلاس آموزشی کارآموزان ساعت ۸ تا ۹	درمانگاه صبح ساعت ۹ تا ۱۱	اورژانس صبح ساعت ۹ تا ۱۱	اتاق عمل ساعت ۹ تا ۱۳	درمانگاه عصر ساعت ۱۶ تا ۱۸
شنبه	دکتر شریف زاده	دکتر دانش طلب دکتر نایبندی	دکتر حیدری	دکتر شریفی دکتر شریف زاده دکتر زند دکتر کریمی	دکتر حیدری
یکشنبه	دکتر شریفی دکتر ناصری	دکتر شریفی دکتر ناصری دکتر زند	دکتر کریمی	دکتر دانش طلب دکتر حیدری دکتر نایبندی	دکتر نایبندی
دوشنبه	دکتر دانش طلب دکتر زند	دکتر دانش طلب دکتر کریمی دکتر صادقی	دکتر شریف زاده	دکتر شریفی دکتر کرباسی دکتر کریمی	دکتر شریف زاده دکتر زند
سه شنبه	دکتر نایبندی	دکتر شریف زاده دکتر زند	-	دکتر دانش طلب دکتر حیدری دکتر نایبندی	دکتر شریفی
چهارشنبه	دکتر حیدری	دکتر دانش طلب دکتر حیدری	دکتر نایبندی	دکتر شریف زاده دکتر زند دکتر صادقی	دکتر زند
جلسه گزارش صبحگاهی (مورنینگ ریپورت) صبح های سه شنبه از ساعت ۷:۳۰ لغایت ۸:۱۵ برگزار می گردد.					

روش های آموزشی

- آموزش بالینی در درمانگاه، بخش و اورژانس
- آموزش مبتنی بر مورد (Case-based Learning)
- آموزش مهارت های عملی تحت نظارت مستقیم رزیدنت و اعضای هیئت علمی
- مشاهده و تحلیل اعمال جراحی در اتاق عمل

ارزشیابی کارورزان

نمره	روش ارزشیابی
10	آزمون شفاهی پایان دوره
5	ارزیابی عملکرد بالینی ، پرونده نویسی، شرح حال، معاینه، نسخه نویسی
3	حضور منظم در کشیک ها
2	اخلاق حرفه ای، مسئولیت پذیری و ارتباط با بیمار
20	جمع کل

شاخص های ارزیابی عملکرد بالینی

- کیفیت شرح حال و معاینه
- دقت پرونده نویسی
- توانایی ارائه بیمار (Case Presentation)
- تصمیم گیری در اورژانس های چشم پزشکی
- توانایی کار تیمی
- مسئولیت پذیری و پیگیری بیماران

لاگ بوک کارورزان

در ابتدای دوره یک دفترچه لاگ بوک به هر کارورز اختصاص می یابد.

علاوه بر حضور مؤثر و منظم در کشیک های موظف، هر کارورز در طول دوره حداقل باید:

- ۲۰ شرح حال کامل چشم پزشکی ثبت کند.
- ۲۰ معاینه حدت بینایی انجام دهد.
- ۲۰ معاینه مردمک و حرکات چشمی انجام دهد.
- ۱۰ بیمار اورژانسی را ارزیابی نماید.
- ۱۰ پرونده بستری را تکمیل نماید.
- ۵ ارائه بیمار در حضور استاد و رزیدنت انجام دهد.
- ۱ نوبت در اتاق عمل چشم پزشکی حاضر شود.

بعد از درج این موارد در لاگ بوک، تأیید آنها توسط رزیدنت ارشد یا عضو هیئت علمی انجام خواهد شد.